

Brain International School

Vikas Puri, New Delhi

अभ्यास पत्र

विषय : संस्कृत

कक्षा - नव

दिसंबर, 2025

1. भवतां नाम लोकेशः । भवतः मित्रं सुरेशः चण्डीगढ़-नगरे नवोदय विद्यालयस्य छात्रावासे वसति । सः अस्वस्थः अस्ति । स्वास्थ्यरक्षणाय तं प्रति लिखिते पत्रे रिक्तस्थानानि मञ्जूषायाः सहायतया पूरयित्वा पुनः लिखत ।

दिल्लीतः

दिनाङ्के.....

प्रियमित्र सुरेश !

सप्रेम नमस्ते।

भवतः पत्रात् मया ज्ञातम् यत् त्वं (i) अस्वस्थः असि। अहं (ii) सह तव विषये चर्चाम् अकरवम् ।

मम पितृमहोदयः (iii) अस्ति। तेन स्वास्थ्यरक्षणाय ये निर्देशाः दत्ताः तान् अहं (iv) प्रतिदिनं भ्रमणम्

(v) च कुरु। यावत् (vi) अनुभूतिः न भवेत्, भोजनं न कर्तव्यम् । भोजनेन सह जलं न (vii)।

प्रतिदिनं (viii) जलं पातव्यम्। अन्यत् सर्वम् कुशलम् । समये-समये (ix) त्वया अवश्यं सूचनीयम् ।

(x) प्रियः सुहृद,

लोकेशः

मञ्जूषा

स्वस्वास्थ्यविषये, क्षुधायाः, त्वदीयः, व्यायामं, पर्याप्तम्, गतसप्ताहात्, स्वपित्रा, प्राकृतिकचिकित्सकः, लिखामि, पातव्यम्

3. चित्रं दृष्ट्वा प्रदत्तानां शब्दानां सहायतया चित्रस्य वर्णनम् पञ्च संस्कृतवाक्येषु कुरुत।

3. अधोलिखित रेखाङ्कितपदानां समुचितं सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा कृत्वा शुद्धं लिखत -

(i) वयं श्लोकस्य अन्वयं लिखामः (ii) नान्तं समधिगच्छति । (iii) सः बालो भग्नमनोरथः सन् ।

(iv) अथ स्वोचितम् अहमपि करोमि । (v) देशान्तरं गन्तुमिच्छन् व्यचिन्तयत् ।

4. प्रदत्त विकल्पेभ्यः उचितशब्दरूपाणि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत -

(i) नमः ।

(क) विष्णु (ख) विष्णुम् (ग) विष्णवे (घ) विष्णोः

(ii) कालिदासस्य प्रसिद्धाः सन्ति ।

(क) सूक्तिः (ख) सूक्तेः (ग) सूक्तयः (घ) सूक्तानि

(iii) विद्यालयं गच्छ ।

(क) युवाम् (ख) त्वम् (ग) यूयम् (घ) आवाम्

5. अधोलिखित रेखाङ्कितपदानां समुचितं सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा कृत्वा शुद्धं लिखत -

(i) वयं श्लोकस्य अन्वयं लिखामः (ii) नान्तं समधिगच्छति । (iii) सः बालो भग्नमनोरथः सन् ।

(iv) अथ स्वोचितम् अहमपि करोमि । (v) देशान्तरं गन्तुमिच्छन् व्यचिन्तयत् ।

6. अधः प्रदत्तशब्दयोः उचितं विभक्तिप्रयोगेण वाक्यं पूरयत -

(i) सः तु अपि बिभेति ।

(क) कुक्कुरेण (ख) कुक्कुरात् (ग) कुक्कुरस्य (घ) कुक्कुरं

(ii) वने पुरतः सहसा व्याघ्रः आगच्छत् ।

(क) बालकान् (ख) बालकानाम् (ग) बालकैः (घ) बालकेन

(iii) छात्राः परितः क्रीडन्ति ।

(क) वृक्षात् (ख) वृक्षान् (ग) वृक्षाणाम् (घ) वृक्षेभ्यः

(iv) पशवः सह चरन्ति ।

(क) पशुभिः (ख) पशवः (ग) पशुभ्यः (घ) पशून्

(v) भीताः मृगाः इतस्ततः धावन्ति ।

(क) सिंहम् (ख) सिंहात् (ग) सिंहस्य (घ) सिंहेन